

NÁVRH VYHLÁSENIA POLITIKY FDI

Celoživotné orálne zdravie (starostlivosť o ústnu dutinu)

Podané na prijatie generálnym zhromaždením FDI:
August 2017, Madrid, Španielsko

SÚVISLOSTI

V celosvetovom merítku sa ľudia dožívajú vyššieho veku. Celoživotné orálne zdravie prispieva k zlepšeniu kvality života a zdravia. Globalizácia, urbanizácia a zmeny spoločenských noriem, ako aj pokrok v technológiách majú vplyv na správanie v oblasti zdravia. Reakcia verejného zdravia by mala zohľadniť tieto zmeny pri stanovení svojej politiky.

RÁMEC

Orálne zdravie treba zahrnúť do zdravého prístupu k životu vo všetkých jeho štádiách. Tento prístup si bude vyžadovať systémy zdravia ako aj vývoj komplexných systémov dlhodobej starostlivosti zahrňujúce koordinovanú reakciu z ostatných odvetví a na rôznych úrovniach vlády.

DEFINÍCIA

Cieľom celoživotného orálneho zdravia je udržanie zdravej ústnej dutiny a optimálna kvalita života cestou propagácie starostlivosti o ústnu dutinu, hodnotenia rizika, prevencie ochorenia, skoršej diagnostiky a intervencie vo všetkých štádiách života. Cieľ dosiahnuť čo najpokročilejší vek so všetkými zubami je možný, ak prevencia a zdravotná starostlivosť o ústnu dutinu sú dostupné v priebehu celého života.

PRINCÍPY

Toto vyhlásenie politiky vyžaduje integrovaný zdravotný prístup v každom štádiu života a v celej výchove v súvislosti so zdravím ústnej dutiny na úrovni inštitúcií, pracovník a životných prostredí.

POLITIKA

FDI doporučuje vzdelávanie, propagáciu a zvyšovanie povedomia v súvislosti so zdravím ústnej dutiny a jeho vplyvu na celkové zdravie a pohodu vo všetkých štádiách života. FDI taktiež podporuje všetky politické, legislatívne a rozhodovacie procesy spojené so zlepšovaním propagácie zdravia a starostlivosti o ústnu dutinu po celý život. Riziko vzniku kazov a/alebo paradontózy a rakoviny ústnej dutiny v dospelosti je nie len podmienené bežnými rizikovými faktormi, ale aj faktormi z prenatálneho obdobia, obdobia detstva a adolescencie.

Štátna správa, mimovládne organizácie, národné asociácie zubných lekárov, komunity i jednotlivci by mali vytvárať prostredie, ktoré podporuje kvalitnú starostlivosť o ústnu dutinu a jej zdravie vo všetkých štádiách života, napr. prostredníctvom toho, že sa bude:

- Brať do úvahy zdravie vo všetkých verejných politikách – napr. politiky spojené s výživou, fajčením a sladením
- Posilňovať prevencia chronických ochorení a ochorení ústnej dutiny cestou integrácie starostlivosti o ústnu dutinu do činnosti propagujúcich celkové zdravie.
- Používať prístup k spoločným rizikovým faktorom v boji s neprenosnými ochoreniami.
- Povzbudzovať vývoj celoživotnej prevencie v súvislosti so zdravou ústnou dutinou v zariadeniach dôležitých pre komunitu, ako napr. v sanatóriách, školách, na pracoviskách, domovoch pre seniorov, v opatrovateľských zariadeniach.
- Vyžadovať, aby národné poisťovacie služby/spoločnosti alebo akékoľvek mimovládne financovanie podporovali pravidelný prístup k starostlivosti (ako určuje výskum hodnotenia rizík) pre všetky vekové skupiny.
- Zacielovať jednotlivcov so špeciálnymi potrebami v starostlivosti o zdravie prostredníctvom špecifických intervencií vrátane zachovania a obnovenia oklúzie napr. školením a vzdelávaním poskytovateľov zdravotnej starostlivosti (profesionálnych ale aj v rámci rodiny) s podporou denných orálnych hygienických návykov.
- Zabezpečiť, že vhodné opatrenia pre poskytovanie orálnej starostlivosti sú zahrnuté do modelu primárnej orálnej starostlivosti, ktoré podporujú multidisciplinárne prístupy spolupráce prijaté vnútroštátne.
- Obhajovať uznanie základnej vedúcej úlohy zubných lekárov v propagácii a poskytovaní orálnej starostlivosti na dosiahnutie optimálneho celoživotného orálneho zdravia u zainteresovaných strán a kompetentných úradov.

KLÚČOVÉ SLOVÁ

celoživotné zdravie ústnej dutiny, propagácia zdravia, zdravotná integrácia

UPOZORNENIE

Informácie obsiahnuté v tomto vyhlásení vychádzajú z najlepších vedeckých dôkazov, ktoré sú v súčasnosti k dispozícii. Informácie by mali byť interpretované tak, aby odzrkadľovali prevládajúce kultúrne citlivé oblasti a socioekonomické a iné obmedzenia.

MATERIÁLY

1. Glick M, Williams DM, Kleinman DV, Vujcic M, Watt RG, Weyant RJ. A new definition for oral health developed by the FDI World Dental Federation opens the door to a universal definition of oral health. *Int Dent J*. 2016 Dec 1
2. FDI World Dental Federation. The Challenge of Oral Disease – A call for global action. The Oral Health Atlas. 2nd ed. Geneva: FDI, 2015.
3. Petersen P, Kwan S. Equity, social determinants and public health programmes - the case of oral health. *Community Dent Oral Epidemiol* 2011 39 (6): 481–487.
4. Benzian H, Bergman M, Cohen L, et al. The UN High-level meeting on Prevention and Control of Non-Communicable Diseases and its significance for oral health worldwide. *J Pub Health Dent* 2012 5:72 (2): 91–93.
5. Oral Health Fact Sheet. World Health Organization, 2012 (<http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs318/en/>, accessed 30 January 2017).
6. Japan Dental Association. The current evidence of dental care and oral health for achieving healthy longevity in an ageing society 2015 (https://www.jda.or.jp/dentist/program/pdf/world_congress_2015_evidence_en.pdf)